

מ"ת 9385/05/16 - קובי אלחרר, שמואל עמר נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה באשדוד

מ"ת 9385-05-16 מדינת ישראל נ' אלחרר ואח'
תיק חיצוני: 217220/16

מספר בקשה: 5

בפני כבוד השופטת נועה חקלאי
מבקשים
1. קובי אלחרר 2. שמואל עמר שניהם על ידי ב"כ עו"ד רובי
גלבע
נגד
מדינת ישראל
משיבה

החלטה

לפני בקשה להחזרת "תפוס" (טרקטורונים) לפי פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש) התשכ"ט 1969 - (להלן: "הפסד"פ").

הרקע העובדתי:

1. ביום 25.5.16 הוגש נגד המבקשים כתב אישום בתיק פ"ל 9379-05-16 המייחס להם עבירות של נהיגה בקלות ראש, נהיגה ללא ביטוח, נהיגה ללא מסגרת בטיחות וזיוף סימני רכב.

מעובדות כתב האישום עולה כי ביום 21.5.16 בשעה 15:20 או בסמוך לכך, נהגו המבקשים בטרקטורונים, במהירות גבוהה, בסמוך מאוד למתרחצים בחוף דלילה באשקלון, במעין תחרות ביניהם. בשלב מסוים, משהבחינו המבקשים בניידת משטרה שהמתניה בחוף, הגבירו את מהירות נסיעתם, פנו שמאלה בחדות והתנגשו זה בזה ובשלט המוצב על עמוד בחוף הקובע: "הנהיגה אסורה בחוף". בנסיבות המתוארות נהגו המבקשים בטרקטורונים ללא לוחית זיהוי, ללא קשת התהפכות וללא ביטוח.

כפי שעולה מפרוטוקול הדיון מיום 1.6.16 שנערך בתיק מ"ת 9385-05-16, כתב האישום תוקן באופן שהוספו להוראות החיקוק עבירות של נהיגה בחוף היום בניגוד לחוק, גרימת תאונת דרכים ונהיגה ללא רישיון נהיגה. (כתב האישום המתוקן לא סרוק בתיק בית המשפט ולא ניתן היה לראותו).

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרים של המבקשים עד לתום ההליכים בתנאי מעצר בית מלא (מ"ת 9385-05-16). המבקשים שהו בתנאי מעצר בית כ-10 ימים ולאחריהם שוחררו בתנאים של הפקדה כספית (3000 ₪ כל אחד, ערבות עצמית, ערבות צד ג' ופסילה עד לתום

ההליכים).

3. הטרקטורונים אשר בהם נהגו המבקשים נתפסו ועודם מוחזקים בידי משטרת ישראל.

המבקשים הגישו בקשה להורות על החזרת הטרקטורונים לידיהם. המשיבה התנגדה לבקשה, וביקשה לקבוע דיון במעמד הצדדים. ביום 5.9.16 התקיים הדיון.

טיעוני המבקשים

4. ב"כ המבקשים טען כי למשיבה כלל אין סמכות לבקש חילוט הטרקטורונים ולפיכך אין הצדקה להמשך החזקתם. לטענתו החלת סעיף 39 לפסד"פ על עבירות תעבורה חורגת מכוונת המחוקק. לדבריו, שתי הצעות חוק אשר במסגרתן נעשה ניסיון להסדרת חילוט כלי רכב בשל עבירות תעבורה מסוימות לא הבשילו לכדי חקיקה, ובכך הראה המחוקק כוונתו שלא להעניק סמכות חילוט בעבירות תעבורה.

לטענתו זכות הקניין של המבקשים גוברת במקרה דנן על האינטרס הציבורי שבתפיסת הטרקטורונים. הוא ציין כי בכוונת המבקשים למכור את הטרקטורונים, כי הטרקטורונים תפוסים מזה 3 חודשים וכי החזקתם במגרש גורמת להם נזק ומביאה לירידה בערכם.

לדבריו, המבקשים מודים כי מצבם של הטרקטורונים הינו כמתואר בכתב האישום ומציין כי לא יבקשו הצגת הטרקטורונים כמוצג בבית המשפט.

ב"כ המבקשים טען כי אין תקדים לכך שחולט רכב במקרה שלא נעברה בו בעבר עבירה דומה.

טיעוני המשיבה

5. ב"כ המשיבה טענה כי לבית המשפט סמכות להורות על חילוט הטרקטורונים מכוח סעיף 39 לפסד"פ. לדבריה מטרת תפיסת הטרקטורונים כפולה: הן לצורך מניעת הישנות עבירות, שכן כל נהיגה בטרקטורונים אלו, במצבם הנוכחי (ללא לוחית זיהוי, ללא קשת התהפכות) מהווה עבירה, והן לצורך חילוטם במסגרת גזר הדין.

לטענתה המסוכנות הנשקפת מהעבירות המיוחסות למבקשים הינה רבה ואך בנס לא נגמר האירוע בפגיעות גוף. לדבריה המבקשים ביצעו עבירות נוספות באותו האירוע, מעבר לאלו המפורטות בכתב האישום וכי בכוונת המשיבה להגיש כתב אישום מתוקן. לשיטתה, לאור המסוכנות הרבה קמה למשיבה סמכות לתפוס הטרקטורונים ולבקש חילוטם.

ב"כ המשיבה טענה שהמשך תפיסת הטרקטורונים הינה מידתית, בשים לב שהטרקטורונים אינם ראויים לנהיגה, מיועדים להנאה ובילוי ולא לצרכים יומיומיים ולאור מידת הסיכון שנוצר. לדבריה, במידה ויושבו הטרקטורונים, כל דיספוזיציה לא תאפשר לנהל את המשפט כראוי.

ב"כ המשיבה ציינה כי למבקש 1 אין זכות עמידה שכן אינו הבעלים הרשום של הטרקטורון.

הסמכות לתפוס את הטרקטורונים

6. משטרת ישראל תפסה את הטרקטורונים מכח סעיף 32(א) לפסד"פ וזאת לצורך חילוטם בגמר ההליך. קיימת מחלוקת בפסיקת בתי המשפט ביחס לשימוש בסעיף 32 לפסד"פ לצורך תפיסת כלי רכב וביחס לאפשרות חילוט כלי רכב במסגרת גזר הדין בעבירות לפי פקודת התעבורה.

7. יש הסוברים כי לא ניתן לעשות שימוש בסעיף 32 לפסד"פ בעבירות תעבורה.

ראו למשל עמדת בית המשפט המחוזי בת"פ (חיפה) 55428-07-12 **מדינת ישראל נ. איימן פסיסי**, בסעיף 20 לגזר הדין:

"גם אם יש סמכות כללית להורות על חילוט חפץ שנעברה בו עבירה, נראה שעתירת בא כוח המאשימה מרחיבה את אפשרות החילוט במידה לא סבירה, ובאופן החורג משמעותית מכוונת המחוקק. הרעיון, שתחולט מכוניתו של מי שביצע עבירות תנועה, הוא רעיון חדשני ומעניין, ואפשר שאם המחוקק יאמצו ביום מן הימים, יביא הדבר לירידה תלולה במספר תאונות הדרכים בישראל, ואף יעשיר את צרורו הנקוב של אוצר המדינה. ואולם, נראה הדבר שטרם בשלה העת ליישם רעיון זה".

ראו גם עמדת כב' הש' ד"ר טננבאום בב"ש (ירושלים) 931/09 **מידד דוד נ. מ"י**:

"לפי פרשנות מרחיבה זו, תמיד יכולה המשטרה לתפוס רכב במידה ובעליו עבר כל עבירת תנועה על פי סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי. לכאורה, אם נהג אוטובוס חנה במקום אסור, יכולה המשטרה לתפוס את האוטובוס שכן כיצד יכולה היא למנוע ממנו לחנות שם בעתיד? ברור שלא ניתן לקבל זאת. "

(ראו בנוסף: בפ"מ (חיפה) 213-08-09 **שלמה ביטון נ' מדינת ישראל** תק-של 2009 (3), 12208; בפ"מ (חיפה) 277-08-09 - **אברהם סימנדייב נ' מדינת ישראל** תק-של 2009 (3), 12214; פ"ל (ירושלים) 6566-06-13 **מדינת ישראל נ. נבולסי**).

8. מנגד, יש הסוברים כי אין מניעה מלהשתמש בסעיף 32 לפסד"פ בעבירות תעבורה.

ראו למשל דברי כב' הש' בנג'ו בבפ"מ (חיפה) 2657-08-09 **סמנדו יחיאלוב נ. מדינת ישראל**:

"לגישתי לסעיף 32 לפסד"פ תחולה על עבירות תעבורה בכל הנוגע לתפיסת רכב ומניעת שימוש בו, ואין הוראת סעיף 57א לפקודת התעבורה מהווה הסדר ספציפי השולל את תחולת סעיף 32 לפסד"פ. **יחד עם זאת, אציין, כי לגישתי, תחולת סעיף 32 לפסד"פ - באשר לתפיסת כלי רכב בעבירות תחבורתיות - מסוייגת רק לאותם מקרים חמורים במיוחד בהם קיימת תשתית ראיתית לסיכון חיי אדם או פגיעה ברכוש עקב נהיגה פרועה ומסוכנת**".

(ראו בנוסף: ב"ש (מחוזי באר שבע) 22261/09 **אלי ריבוח ואח' נ. מדינת ישראל**; ה"ת 5615-06-09

אלקסלסי נ' מדינת ישראל; בבפ"מ 6670-06-11 מסס נ. מדינת ישראל)

9. אף אני בדעה כי ניתן, במקרים המתאימים, לעשות שימוש בסעיף 32 לחסד"פ, ולהורות על חילוט כלי רכב בעבירות תעבורה.

חקיקתו של סעיף 57א לפקודת התעבורה [נוסח חדש] תשכ"א 1961 (להלן-פק"ת) המסדיר את סוגיית השבתת הרכב, אינה שוללת את תחולתו של סעיף 32 לפסד"פ. התכלית החקיקתית העומדת בבסיס הסעיפים הללו שונה. בעוד תכליתו של סעיף 57א לפק"ת הינה מניעתית, הרי שלסעיף 32 לפסד"פ שלוש תכליות עיקריות: מניעה עתידית של ביצוע עבירות, תפיסה למטרת חילוט ותפיסה לצורך הצגת החפץ כראיה בבית משפט. (ראו: רע"פ 1792/99 גאלי נ' משטרת ישראל, פד"י נג (3) 312, 322 (1999); בש"פ 342/06 חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 12.3.06); בש"פ 584/09 קריסטל נ' מדינת ישראל)

העובדה שהצעת החוק לתיקון פקודת התעבורה (חילוט רכב שעבר עבירות תנועה) התשס"ג 2003 והצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (חילוט רכב), התשס"ט (2009), לא הבשילו לכדי חקיקה ראשית, אין בה כדי לשלול תוקפו של סעיף 32 לפסד"פ.

10. הגם שקיימת הסמכות לתפוס כלי רכב על פי סעיף 32 לפסד"פ, לא יעלה על הדעת לעשות שימוש בסמכות זו במקרים בהן נעברו עבירות קלות, למשל עבירה של אי חגירת חגורה, חניה אסורה, חריגה קלה מהמהירות המותרת וכיו"ב.

לטעמי, רק במקרים בהם קיימת תשתית ראייתית לעבירות חמורות, העולות כדי סיכון חיי אדם, או מלמדות על מסוכנות מאוד גבוהה יש הצדקה וקיימת עילה להפעיל את הסמכות המוקנית מכוח סעיף 32 לפסד"פ ולהורות על תפיסת כלי הרכב.

במקרים חמורים אלו, גובר האינטרס של הגנה על שלום הציבור על פני זכות הפרט על קניינו.

11. עיון בתיק החקירה מלמד כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע עבירות חמורות על ידי המבקשים, כמפורט בכתב האישום, העולות כדי סיכון חיי אדם ("נסיעה במהירות גבוהה על חוף רחצה, במעין תחרות, בסמוך מאוד למתרחצים").

המסוכנות הנשקפת מעבירות אלו היא גבוהה. הגם שב"כ המשיבה ציינה כי בכוונתה להגיש בקשה לתיקון כתב האישום, די בתיאור העובדות המפורטות כבר עתה בכתב האישום, כדי להצדיק, לטעמי, את השימוש בסעיף 32 לפסד"פ.

12. על כן, ומכל הנימוקים שלעיל, אני קובעת כי למשטרת ישראל היתה סמכות וקיימת הצדקה לתפוס את הטרקטורונים.

האם קיימת הצדקה להמשיך ולהחזיק בטרקטורונים?

13. גם אם תפיסת הטרקטורונים היתה מוצדקת, עדיין יש לבדוק האם קיימת הצדקה להמשיך החזקתם.

ראו דבריו של כב' השופט מ. חשין ז"ל ברע"פ 1792/99 **אלי גאלי נ' משטרת ישראל**. פ"ד נג(3), 312, פסקה 21 לפסק הדין:

"...הפגיעה ברכושו של אדם על-ידי נטילתו ממנו, על מנת להבטיח אפשרות חילוט בעתיד היא פגיעה ברכושו ובקניינו ולפיכך יש לנקוט בו רק כאמצעי אחרון ובהעדר אמצעים חלופיים להבטחת אותה תכלית. כשם שבית-המשפט לא יורה על מעצרו של אדם אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור שפגיעתם בחירותו של המבקש פחותה כן יהיה דינו של חפץ שנתפס ואשר המשטרה מבקשת להוסיף ולהחזיק בו.

השאלה הנשאלת היא, אם יש 'חלופת-מעצר' לנכס, חלופה שבאמצעותה ניתן להשיג את מטרת המעצר שלא על דרך החזקתו של הנכס בידי המשטרה. ... לא נשלול נכס מבעליו - אם נוכל למנוע את פגיעתו הרעה שלא על דרך של מעצר. כך נעמת את אינטרס הפרט עם אינטרס הכלל, ונשלול מנכס את חירותו רק במקום שטובת הכלל דורשת כן במפגיע".

ראו גם בש"פ 342/06 **חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, 12.3.06):

"קיומו של מקור סמכות לתפיסת החפץ, אינו מצדיק בהכרח את המשך החזקתו לאורך זמן, ויש לבחון אם מתקיימת עילה להמשך תפיסתו... ואם כן, האם מתקיימת 'חלופת תפיסה' נאותה, העשויה להגשים...את תכלית התפיסה בלא פגיעה בלתי מידתית בבעל הקניין".

(ראו בנוסף: בש"פ 6686/99 **עובדיה נ' מדינת ישראל**, פד"י נד(2) 464, 477 (2000); בש"פ 998/05 **פפסמדוב נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, 20.3.05); בש"פ 555/07 **יחיא נ' משטרת אריאל** (לא פורסם, 6.3.07)

14. ב"כ המשיבה התנגדה, כאמור, לשחרור הטרקטורונים בשל היותם בלתי כשירים לשימוש וכל נהיגה בהם תהווה עבירה, וכל תיקון שיבוצע יהווה פגיעה ראייתית.

תמיכה לעמדה זו ניתן למצוא בפסיקתו של כב' הש' אופיר בבפ"מ (באר שבע) 6670-01-11 **מסס נגד מדינת ישראל**:

"אין אני מוצא חלופה הגיונית אשר תאפשר בנסיבות אלו או תצדיק את החזרת התפוס למבקש שכן החזרתו עלולה "ליוצר" עבירה עתידית, תעמיד את הציבור בסיכון בלתי סביר בעיני ותקשה על המדינה מבחינה ראייתית עת ינוהל תיקו של המבקש. החזרתו של הרכב לכשרות ע"י הוספת קשת התהפכות תחייב מן הסתם שינוי המבנה הנוכחי שלו ופגיעה בראייה לצורכי משפט עתידי."

מנגד, בנסיבות דומות, במסגרת ב"ש (מחוזי באר שבע) 22261/09 **אלי ריבוח ואח' נ. מדינת ישראל** תק-מח 2009(4), הורה כב' הש' שפסר על שחרור הטרקטורונים בתנאים, תוך שקבע:

"בנסיבות אלה, לא נראית לי ראויה עמדת המשיבה להמשיך ולהחזיק בטרקטורונים, תוך פגיעה חמורה בקניינם של העוררים וגרימת נזקים כלכליים כבדים להם, הן באי יכולתם לעשות בהם שימוש והן בהשבתתם לפרק זמן בלתי ידוע, תוך הורדת ערכם, ובכל מקרה נראית לי פגיעה זו, כבלתי מידתית וכחריגה לעקרונות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

מן הכלל אל הפרט

15. בשוקלי האם קיימת הצדקה להורות על המשך תפיסתם של הטרקטורונים, לקחתי בחשבון את כל הנתונים שהוצגו לפני:

את דברי ב"כ המבקשים לפיהם המבקשים מודים כי הטרקטורונים היו במצב כפי שמתואר בכתב האישום וכי לא יבקשו להביא את הטרקטורונים כמוצגים לבית המשפט.

את העובדה כי אין למבקשים אין הרשעות בעבירות דומות (למעט הרשעה קודמת למבקש 1 בעבירה של נהיגה בטרקטורון ללא קשת התהפכות).

את דברי ב"כ המבקשים בדבר ירידת הערך של הטרקטורונים מעצם שהייתם במגרש. (יצוין כי לא הוצגו בפני כל נתונים ביחס לערכם של הטרקטורונים).

את דברי ב"כ המשיבה כי אין מדובר ברכב המשמש את המבקשים שימוש יומיומי, אלא רכב המשמש ככלל להנאה וכי כי הטרקטורונים אינם במצב המאפשר שימוש בהם.

לאחר ששקלתי כל אלו, הגעתי לכלל מסקנה כי ניתן להורות על שחרורם של הטרקטורונים בתנאים, שיהיה בהם למזער את הפגיעה ההכרחית בזכות קניינם של המבקשים ועם זאת יבטיחו אפשרות חילוטם של הטרקטורונים במידה וכך יקבע בגזר הדין.

16. לאור כל האמור, אני מורה למשטרת ישראל להשיב את הטרקטורונים לידי המבקשים וזאת בכפוף לתנאים הבאים:

א. הפקדת ערבון או ערבות בנקאית על סך 3,000 ₪ על ידי כל אחד מהמבקשים.

ב. המבקשים יחתמו על התחייבות בסך 20,000 ₪ שלא ימכרו ולא ישעבדו ולא יוציאו מרשותם את הטרקטורונים, בכל דרך אחרת, וכי אם יינתן עליהם צו חילוט, ימסרו את הטרקטורונים למשטרה בתוך 72 שעות מהמצאת הצו לידיהם.

ג. בנוסף, שחרור הטרקטורון שמספרו 5800068 לידי של מבקש 1, יעשה רק לאחר שמבקש 1 יציג לבית המשפט מסמך המעיד על בעלותו בטרקטורון.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים.

זכות ערר כחוק לבית המשפט המחוזי

ניתנה היום, ט' אלול תשע"ו, 12 ספטמבר 2016, בהעדר
הצדדים.